

FANTASY

COLECȚIE COORDONATĂ DE
MIHAI DAN PAVELESCU

B R A N D O N
S A N D E R S O N
U L T I M U L
I M P E R I U

F A N T A S Y

TRADUCERE DIN ENGLEZĂ DE
ANA-VERONICA MIRCEA

TRAI

*Pentru Beth Sanderson
Care citește fantasy
De un timp mai îndelungat decât viața mea
Și care merită
Un nepot tot atât de țăcănit ca ea însăși.*

NĂSCUȚI DIN CEAȚĂ

Uneori mă tem că nu sunt eroul pe care-l vede toată lumea în mine.

Filosofii presupun că a sosit timpul, că au apărut toate semnele. Dar eu încă mă mai întreb dacă n-au ales greșit omul. Atât de mulți alții depind de mine. Ei spun că viitorul unei lumi întregi e în mâinile mele.

Ce-ar crede dacă ar ști că apărătorul lor — Eroul Evurilor, mântuitorul — se îndoiește de sine însuși? Poate n-ar fi nici-decum șocați. Într-un fel, asta mă îngrijorează cel mai mult. Poate, în adâncurile inimilor lor, își pun întrebări — exact așa cum mi le pun și eu.

Oare când se uită la mine văd un mincinos?

PROLOG

Din văzduh cădea cenușă.

Lordul Tresting se încruntă, ridicându-și privirea către cerul arămiu de la jumătatea zilei, în timp ce servitorii se apropiau în grabă, deschizând o umbrelă de soare deasupra sa și a distinsului său oaspete. Căderile de cenușă nu erau neobișnuite în Ultimul Imperiu, dar Tresting spera să nu-și păteze de funingine frumosul costum nou și vesta roșie, abia aduse, pe apele canalului, chiar din Luthadel. Din fericire, nu bătea cine știe ce vânt; umbrela avea șanse să-i fie într-adevăr de folos.

Tresting stătea în picioare, alături de invitatul său, într-un patio de pe culmea unui mic deal, care domina ogoarele. Sub ploaia de cenușă munceau sute de oameni în haine de lucru, ocupându-se de recoltă. În eforturile lor se simțea un soi de lene, dar, firește, asta stătea în firea oricărui skaa. Țăranii erau o mulțime indolentă, neproductivă.

Nu se plângeau, desigur; aveau destulă minte ca să n-o facă. În schimb, se mulțumeau să lucreze ținându-și capetele plecate, cu o apatie mută. Atingându-i în treacăt, biciul unui supraveghetor îi silea să se miște, preț de câteva momente, cu mai multă râvnă, dar recădeau în lăncezeala lor imediat după aceea.

Tresting se întoarse către bărbatul de alături.

— Unii ar putea să creadă, remarcă el, că o mie de ani de muncă pe ogoare i-au făcut să devină, din naștere, ceva mai pricepuți în privința asta.

Obligatorul se răsuci înălțând dintr-o sprânceană — un gest făcut parcă special pentru a pune în valoare trăsătura

lui distinctivă — tatuajele complicate care-i dantelau pielea din jurul ochilor. Enorme, întinzându-i-se pe toată înălțimea frunții și urcând pe laturile nasului. Era un prelan cu puteri depline — un obligator într-adevăr foarte important. Tresting avea, la conac, propriii săi obligatori, însă nu erau decât niște funcționari minori, cu doar câteva semne în jurul ochilor. Bărbatul acela sosise de la Luthadel pe canal, cu aceeași corabie care aduse noul costum al lordului.

— Ar trebui să vezi ce skaa sunt în oraș, Tresting, spuse obligatorul, întorcându-și din nou privirea către muncitori. În comparație cu cei din Luthadel,ăștia sunt de-a dreptul sânguincioși. Aici aveți mai mult control asupra lor. Câți spuneai că pierdeți într-o lună?

— Oh, șase, sau cam așa ceva. Unii din cauza bățăilor, iar alți din istovire.

— Fugari?

— Niciodată! răspunse Tresting. La început, când am moștenit pământul de la tata, aveam câțiva — dar le-am executat familiile. Ceilalți s-au descurajat repede. Nu i-am înțeles niciodată pe nobilii care se plâng că au necazuri cu skaa — eu găsesc că sunt creaturi ușor de controlat dacă acționezi cu o mână fermă.

Obligatorul dădu din cap, rămânând tăcut în veșmintele lui negre. Părea încântat — ceea ce reprezenta un lucru bun. Lucrătorii nu erau, de fapt, proprietatea lui Tresting. Îi aparțineau Lordului Legiuitor, ca toți ceilalți skaa; Tresting îi închiria de la Zeul lui, în mare parte la fel cum plătea și pentru serviciile obligatorilor Lui.

Oaspetele se uită în jos, la ceasul său de buzunar, apoi își ridică privirea spre cer. În ciuda căderii de cenușă, ziua era luminoasă, cu soarele de un stacojiu strălucitor dincolo de negreala cețoasă din înaltul văzduhului. Tresting scoase o batistă și-și șterse fruntea, simțindu-se recunoscător fiindcă umbrela îl apăra de arșița amiezii.

— Bine, Tresting, spuse obligatorul. O să-i transmit lordului Venture propunerea domniei tale, așa cum ai cerut. Din partea mea va primi un raport favorabil asupra muncii de aici.

Lordul își reținu un oftat de ușurare. Un obligator trebuia să fie de față, ca martor, la încheierea oricărei înțelegeri negustorești sau de altă natură între nobili. Firește că până și unul modest, ca aceia angajați de el, putea îndeplini un asemenea rol — însă a-i face impresie bună chiar obligatorului lui Straff Venture însemna mult mai mult!

Oaspetele se întoarse spre el.

— O să plec înapoi, pe canal, în după-amiaza asta.

— Atât de repede? întrebă Tresting. Nu vrei să rămâi la cină?

— Nu, răspunse obligatorul. Cu toate că mai există un subiect despre care aș vrea să discutăm. N-am venit aici numai din porunca lordului Venture, ci și... ca să fac cercetări în anumite privințe, pentru Cantonul Inchiziției. Se zvonește că-ți place să te distrezi cu femeile skaa aflate sub stăpânirea domniei tale.

Tresting simți un fior rece.

Obligatorul zâmbi; zâmbetul se voia dezarmant, dar Tresting nu-l găsi decât sinistru.

— Nu te neliniști, Tresting, zise obligatorul. Dacă acțiunile domniei tale ar fi stârnit *într-adevăr* îngrijorarea, în locul meu ar fi fost trimis un Inchizitor de Oțel.

Lordul dădu încet din cap. Inchizitor. Nu văzuse niciodată vreuna dintre creaturile acelea inumane, dar auzise... povești.

— Am fost mulțumit de purtarea domniei tale cu femeile skaa, declară obligatorul, plimbându-și din nou privirea pe deasupra ogoarelor. Ceea ce am văzut și am auzit aici dovedește că lași curățenie în urmă. Un bărbat ca domnia ta — priceput, cu recolte bune — poate ajunge departe în Luthadel. Încă vreo câțiva ani de muncă, plus câteva afaceri negustorești inspirate și, cine știe?

Obligatorul își întoarse privirea în altă parte și Tresting se pomeni zâmbind. Nu reprezenta o făgăduială, și nici măcar o aprobare — în marea majoritate a cazurilor, obligatorii erau mai degrabă administratori și martori, decât preoți — dar să auzi astfel de laudă din partea unuia dintre servitorii personali ai Lordului Legiuitor... Tresting știa că, după părerea unei părți a nobilimii, obligatorii erau neliniștitori — unii îi considerau chiar o bătaie de cap —, dar, pe moment, el unul și-ar fi sărutat distinsul oaspete.

Se răsuci din nou către skaa, cei care munceau sub soarele însângerat și sub fulgii leneși de cenușă. El fusese întotdeauna un nobil de țară, trăise pe plantația lui, visând la o posibilă mutare chiar în Luthadel. Auzise despre baluri și despre petreceri, despre fast și despre intrigi, și totul îl entuziasmase zadarnic.

În seara asta trebuie să sărbătoresc, se gândi. În a paisprezecea colibă era o fată tânără pe care-o urmărea de ceva vreme...

Zâmbi din nou. Încă vreo câțiva ani de muncă, spusese obligatorul. Dar oare el, Tresting, n-ar fi putut grăbi lucrurile, dacă trudea puțin mai mult? Populația skaa de pe domeniul lui crescuse în ultima vreme. Poate, dacă-i îmboldea ceva mai tare, reușea să obțină în vara aceea o recoltă suplimentară, îndeplinindu-și cu prisosință obligațiile din învoiala cu lordul Venture.

Dădu din cap, cu ochii la mulțimea de skaa leneși, dintre care unii lucrau cu sapele, iar alții stăteau în patru labe, îndepărtând cenușa de pe plantele tinere. Nu se plâneau. Nu sperau. Nici măcar nu-ndrăzneau să gândească. Așa trebuia să fie, pentru că erau skaa. Erau...

Tresting îngheță când unul își sălta capul. Bărbatul întâlni ochii lordului, având în expresia feței o scânteie — ba nu, o flacără — sfidătoare. Tresting nu mai văzuse așa ceva nicio dată, nu pe chipul unui skaa. Se retrase din reflex cu un pas,

străbătut de un fior în vreme ce acel skaa straniu, cu spatele drept, îi susținea privirea.

Și zâmbea.

Tresting se uită în altă parte.

— Kurdon! se răsti apoi.

Supraveghetorul, un zdrahon, urcă panta în grabă.

— Da, lordul meu?

Tresting se întoarse, arătând către...

Se încruntă. Unde stătuse acel skaa? Lucrând cu capetele în jos, cu trupurile pătate de funingine și sudoare, era greu să-i deosebești unii de alții. Tresting se întrerupse, căutând. Credea că reținuse locul... gol, unde nu se mai afla nimeni.

Dar nu. Nu era cu puțință. Bărbatul n-avea cum să dispară atât de repede din grup. Unde s-ar fi putut duce? Trebuia să fie acolo, undeva, de data asta muncind cu capul plecat, așa cum se cuvenea. Cu toate acestea, momentul de aparentă sfidare nu putea fi iertat.

— Lordul meu? întrebă din nou Kurdon.

Obligatorul stătea alături, privind curios. N-ar fi fost înțelept să-l lase să-și dea seama că un skaa se purtase cu atâta obrăznicie.

— Pune-i mai mult la muncă pe cei dinspre sud, ordonă Tresting, arătând cu degetul. Văd că sunt mocăiți, chiar și pentru niște skaa. Biciuiește câțiva.

Kurdon ridică din umeri, dar încuviință cu o înclinare a capului. Nu era cine știe ce motiv pentru biciuire — dar, pe de altă parte, nici lui nu-i trebuia cine știe ce motiv ca să bată lucrătorii.

La urma urmelor, nu erau decât niște skaa.

Kelsier auzise povești.

Auzise șoaapte despre vremurile de odinioară, de mult apuse, când soarele era roșu. Vremurile când văzduhul nu era îmbăcsit de fum și de cenușă, când plantele nu duceau o

adevărată luptă ca să crească, iar skaa nu erau sclavi. Vremurile de dinainte de Lordul Legiutor. Însă acele zile de demult căzuseră aproape cu totul în uitare. Până și legendele începeau să devină greu de înțeles.

Kelsier se uită la soare, urmărind cu privirea imensul disc roșu ce se târa către orizont. Rămase tăcut preț de o clipă îndelungată, singur pe ogoarele pustii. Munca zilei se încheiase. Skaa fuseseră mânați înapoi, la colibele lor. În curând avea să apară ceața.

În cele din urmă, oftă și se-ntoarse să-și aleagă traseul pe fâgașe și pe poteci șerpuind printre mormane mari de cenușă. Evita să calce pe plante — deși nu știa sigur din ce motiv se ostenea. Recolta aproape că nu părea să merite efortul. Veștedă, cu frunze maronii fleșcăite, vegetația părea la fel de deprimată ca oamenii care-o îngrijeau.

Colibele lucrătorilor skaa se conturau neclare în lumina palidă. Kelsier putea deja să vadă cum începea să se formeze ceața, voalând aerul și dându-le clădirilor ca niște movile o înfățișare ireală, eterică. Nu erau păzite; nu era nevoie de străji, fiindcă niciun skaa nu se aventura afară după lăsarea nopții. Teamă lor de ceață era mult prea puternică.

Va trebui să-i lecuiesc de asta într-o bună zi, se gândi Kelsier, apropiindu-se de una dintre clădirile mai mari. *Dar toate lucrurile la timpul lor.* Deschise ușa și se strecură înăuntru.

Toată lumea amuți imediat. Kelsier închise ușa, apoi se întoarse, zâmbind, să-i privească în față pe cei în jur de treizeci de skaa din încăpere. În vatra din centru pâlpâia focul, iar un cazan de lângă ea era umplut cu apă în care fuseseră presărate legume — ca început al pregătirilor pentru masa de seară. Supa avea să fie fără niciun gust, firește. Însă mirosul era totuși îmbietor.

— Bună seara tuturor, zise Kelsier cu un surâs, așezându-și ranița la picioare și sprijinindu-se de ușă. Cum v-a fost ziua?

Cuvintele lui sparseră tăcerea, iar femeile se întoarseră la pregătirea cinei. Însă bărbații dintr-un grup așezat la o masă grosolană continuară să-l privească nemulțumiți.

— Ziua noastră, călătorule, a fost plină de trudă, răspunse Tepper, unul dintre înțelepți. Pe care tu ai izbutit s-o ocolești.

— Munca la câmp nu mi s-a potrivit niciodată cu adevărat, ripostă Kelsier. E mult prea grea pentru pielea mea delicată.

Zâmbi, ridicându-și mâinile și brațele acoperite de straturi peste straturi de cicatrice fine. I se întindeau în lungul pielii, de parcă o fiară și-ar fi plimbat ghearele în susul și-n josul brațelor sale.

Tepper pufni. Era prea tânăr ca să fie un înțelept, probabil că abia dacă trecuse cu un an sau doi de patruzeci — putea să fie cu cel mult cinci ani mai vârstnic decât Kelsier. Cu toate acestea, bărbatul costeliv căpătase aerul omului căruia îi place să conducă.

— Vremurile nu sunt potrivite pentru apucături ușuratic, decretă el, cu asprime. Când dăm adăpost unui călător, ne așteptăm să se poarte astfel încât să nu trezească bănuieli. Azi-dimineață, când ai fugit de pe ogor, ai fi putut face rost de câte-o biciuire pentru oamenii din jurul tău.

— Așa e, răspunse Kelsier. Numai că ar fi putut fi biciuit și dacă ar fi stat unde nu trebuia, dacă ar fi făcut o pauză prea lungă sau dacă ar fi tușit când trecea pe lângă ei un supraveghetor. Am văzut o dată un bărbat bătut fiindcă, după cum a pretins stăpânul lui, clipise „cum nu se cuvenea“.

Tepper stătea țeapăn, privind cu ochi îngustați, cu brațele sprijinite pe masă. Judecând după expresia feței, părea de neînduplecat.

Kelsier oftă, rotindu-și ochii.

— Perfect. Dacă vreți să plec, îmi văd de drum.

Își aruncă ranița pe umeri și trase cu nepăsare de ușă.

Ceața groasă începu imediat să se reverse prin deschidere, plutindu-i leneșă în jurul trupului, bătînd pe podea și

târându-se prin praf ca un animal șovăielnic. Câțiva oameni icniră înspăimântați, dar cei mai mulți erau prea uluiți ca să mai scoată vreun sunet. Kelsier rămase locului o clipă, fixând cu privirea pâcla neguroasă de afară, ai cărei curenți nestatornici erau vag luminați de cărbunii din vatră.

— Închide ușa.

Cuvintele lui Tepper erau o rugămintă, nu o poruncă.

Kelsier făcu ce i se ceruse, împingând ușa la loc și întreru-pând curgerea ceții albe.

— Ceața nu e ceea ce credeți. Vă temeți mult prea mult de ea.

— Cei care se aventurează în ceață își pierd sufletele, șopti o femeie.

Vorbele ei ridicară o întrebare. Oare Kelsier umblase prin ceață? Și atunci, ce se întâmplase cu sufletul lui?

Dacă ați ști, se gândi el.

— Ei, presupun că asta-nseamnă că rămân. Îi făcu semn unui băiat să-i aducă un taburet. Și e o treabă bună — pentru mine ar fi fost rușinos să plec fără să vă împărtășesc noutățile.

La auzul comentariului său, nu puțini ciuliră urechile. Acesta era adevăratul motiv pentru care îi suportau prezența — motivul pentru care până și țărani sperioși adăpos-teau un om ca el, un skaa ce sfida voința Lordului Legiuitor, călătorind de la o plantație la alta. Putea fi un renegat — și un pericol pentru întreaga comunitate — dar le aducea vești din lumea de-afară.

— Vin din nord, zise Kelsier. Din ținuturi unde puterea Lordului Legiuitor se simte mai puțin.

Vorbea cu voce clară, iar toată lumea se înclina instinctiv către el în timp ce lucra. A doua zi, cuvintele lui aveau să fie repetate pentru mai multe sute de oameni, care locuiau în alte colibe. Skaa puteau fi slugarnici, dar erau și bârfitori de nelecuit.

— În vest guvernează lorzii locali, continuă Kelsier, și sunt departe de mâna de fier a Lordului Legiuitor și a obligatorilor

săi. Unii dintre nobilii aceia din depărtări cred că niște skaa fericiți sunt lucrători mai buni decât unii maltratați. Un bărbat, lordul Renoux, chiar le-a ordonat supraveghetorilor lui să nu mai bată pe nimeni fără poruncă. Și, după cum șușotește lumea, se întreabă dacă n-ar fi bine să-i plătească fiecărui skaa de pe plantația lui o leafă, așa cum primesc meșteșugarii din oraș.

— Prostii, spuse Tepper.

— Iertare, ripostă Kelsier. Nu mi-am dat seama că jupă-nul Tepper a fost de curând pe proprietatea lordului Renoux. Când ai cinat cu el ultima oară ți-a povestit ceva ce nu mi-a spus mie?

Tepper roși: skaa nu călătoreau, și cu siguranță nu cinau cu lorzii.

— Mă crezi nătâng, călătorule, zise Tepper, dar eu știu ce faci. Ești cel căruia i se spune Supraviețuitorul; cicatricele alea de pe brațe te-au dat de gol. Ești un zurbagiu — călătorești pe plantații, ațâțând nemulțumirile. Ne mănânci mâncarea și-ți spui poveștile mărețe și minciunile, apoi dispari și-i lași pe cei ca mine să se ocupe de speranțele deșarte pe care le dai copiilor noștri.

Kelsier înălță dintr-o sprânceană.

— Ei, ei, jupâne Tepper, spuse el. Temerile tale sunt total lipsite de temei. Zău că n-am nicidecum de gând să vă mănânc mâncarea. Mi-am adus-o pe-a mea.

Kelsier se întinse și-și aruncă ranița pe pământ, în fața mesei lui Tepper. Dezlegată, aceasta se răsturnă într-o parte, lăsând să cadă o mulțime de mâncare. Pâini de bună calitate, fructe, ba chiar și câțiva cârnați groși, afumați, se revărsară în voia lor.

Un fruct-de-vară se rostogoli pe podeaua de pământ bătătorit și se izbi ușor de piciorul lui Tepper. Bărbatul de vârstă mijlocie îl privi uluit.

— Asta-i mâncare pentru nobili!

Kelsier râse zgomotos.

— Nu prea. Știi, pentru un om de rang, renumit pentru prestigiul său, lordul Tresting al vostru are gusturi izbitor de proaste. Cămara lui e o rușine pentru un nobil.

Tepper pâli încă și mai tare.

— Acolo ai fost în după-amiaza asta, șopti. Te-ai dus la conac. Ai... *furat de la stăpân!*

— Firește, răspuse Kelsier. Și aş putea adăuga că, în timp ce gusturile lui în materie de mâncare sunt jalnice, priceperea cu care-și alege oștenii e impresionantă. Pătrunderea în conacul său în timpul zilei a fost o adevărată provocare.

Tepper continua să se holbeze la ranița cu mâncare.

— Dacă găsesc supraveghetorii astea aici...

— Ei, propun să le faceți să dispară, spuse Kelsier. Pariez că sunt ceva mai gustoase decât zeama asta lungă de alac.

Mai multe perechi de ochi înfometați studiară mâncarea. Dacă Tepper avea de gând să mai protesteze, atunci n-o făcu destul de repede și tăcerea lui trecu drept acceptare. Peste câteva minute, conținutul raniței fusese inspectat și împărțit, iar oala cu supă clocotea, ignorată de skaa, care se ospătau cu ceva mult mai exotic.

Kelsier se lăsă pe spate, sprijinindu-se de peretele de lemn al colibei, și se uită la oamenii care-și înfulecau mâncarea. El spusese adevărul: ofrandele cămării fuseseră descurajant de banale. Însă oamenii aceia erau hrăniți, încă din copilărie, cu nimic altceva în afară de supă și terci de cereale. În ochii lor, pâinea și fructele păreau delicatese fără seamăn — mâncate de obicei doar când se învecheau și erau aruncate de servitorii de la conac.

— Povestea ta a fost scurtă, tinere, remarcă un skaa bătrân, apropiindu-se șchiopătând și așezându-se pe un taburet de lângă Kelsier.

— Oh, presupun că mai târziu o să fie timp pentru mai mult, zise el. După ce dovezile furtului meu vor fi înfulecate. Nu vrei nimic din ele?

— Nu simt nevoia, răspuse bătrânul. Ultima dată când am gustat din hrana lorzilor, m-a durut burta trei zile. Gusturile noi seamănă cu ideile noi, tinere — cu cât îmbătrânești mai mult, cu atât sunt mai greu de mistuit.

Kelsier tăcu. Bătrânul nu era câtuși de puțin impozant. Pielea lui pergamentoasă și capul chel îl făceau să pară mai degrabă plâpând decât înțelept. Însă era probabil mai puternic decât arăta; puțini skaa de pe plantații trăiau până la o asemenea vârstă. Mulți lorzi nu le îngăduiau bătrânilor să rămână acasă, fără să muncească zilnic, iar bătăile frecvente, nelipsite din viața unui skaa, erau un tribut cumplit.

— Cum spuneai că te cheamă? întrebă Kelsier.

— Mennis.

Kelsier se uită din nou la Tepper.

— Așadar, jupâne Mennis, spune-mi ceva. De ce l-ai lăsat pe el să conducă?

Bătrânul ridică din umeri.

— Când ajungi la vârsta mea, trebuie să ai mare grijă cum îți irosești puterile. Unele bătălii pur și simplu nu merită purtate.

În ochii lui Mennis se deslușeau subînțelesuri: vorbea despre lucruri mai profunde decât rivalitatea lui cu Tepper.

— Atunci ești mulțumit așa? întrebă Kelsier, arătând cu o mișcare a capului coliba și locuitorii ei pe jumătate morți de foame și munciți peste măsură. Ești mulțumit de o viață plină de bătăi și de truda fără sfârșit?

— Cel puțin e o viață, ripostă Mennis. Știu ce atrag lefurile, nemulțumirile și revoltele. Ochiul Lordului Legiuitor și mânia Cultului de Oțel pot fi mult mai cumplite decât câteva lovituri de bici. Cei ca tine propovăduiesc schimbarea, dar eu îmi pun o întrebare. E asta o luptă pe care-o putem duce într-adevăr?

— O duceți deja, jupâne Mennis. Și felul în care-o pierdeți e oribil. Kelsier ridică din umeri. Dar ce știu eu? Nu sunt